

## משרד ראש הממשלה

### ישיבה של צוות בחינת מיסוי רווחים ממשאבי טבע

יום שני, ו' חשוון תשע"ו, 19.10.2015, שעה 17:30

#### נוכחים

אמיר ברקן – משרד ראש הממשלה  
אורן כהן – משרד ראש הממשלה  
אבנר סעדון – משרד ראש הממשלה  
משה אשר – רשות המיסים  
רחל גדסי – רשות המיסים  
רויטל רז – רשות המיסים  
אודי אדירי – משרד האוצר  
עדי חכמון – משרד האוצר  
נורדן שלאבנה – משרד האוצר  
ירון גולן – משרד האוצר  
ספי זינגר – משרד המשפטים  
עמית לנג – משרד הכלכלה  
ניר גלעד – יו"ר דירקטוריון כי"ל  
דני חן – כי"ל  
הרצל בר ניב – כי"ל  
אבי דויטשמן – כי"ל  
רני לובנשטיין – כי"ל  
דניאל אלון – כי"ל

רשמה: תמר שפנייר

### אמיר ברקן:

ערב טוב. מכיוון שאלי גרונר נמצא עם ראש הממשלה, אני מנהל את הישיבה. נמצאים פה אנשי כ"ל. ניר גלעד, בבקשה.

### ניר גלעד:

יצאנו משיבה אחרונה עם מחלוקת ואי בהירות לנושא המספרים. רצינו בתל"ג האחרון לשים בהירות במספרים, מה שזוכר מאחוריהם. כמה מילים כדי ליישר את המספרים. חילקנו לכם פה דף עם טבלאות, הרצל יסביר את הטבלה הראשונה.

מכיוון שהיה ויכוח מה ה-GT בישראל ומה ה-GT הצפוי במדינות אחרות, לכן שמנו בטבלה אחת גם את האלטרנטיבות וגם את המקום שנחשב היום הכי גבוה בעולם, שזה ישראל. הרצל, בבקשה.

### הרצל בר ניב:

לגבי ה-GT המספרים כבר סוכמו. ישבנו עם נציגי הממשלה והגענו להסכמה שה-GT בישראל ל-2013 בפועל יוצא 48%, כאשר ה-GT השולי הוא 59%. שולי - הכוונה בעליית מחיר של דולר, כמה יהיה המס על תוספת הניצול.

לגבי ספרד ואנגליה הגשנו דו"חות כספיים והראינו מה יוצא ה-GT בפועל. בספרד עשינו חשבון ששיעור המס שם יורד מ-30% ל-26%, כי ה-GT בפועל היה בשנים קודמות 20%. פשוט התאמת את ה-GT בפועל למה שהולך לקרות מבחינת שיעור המס. כתבנו פה מס שולי 15%, בעיקר בגלל ניכוי אזילה.

באנגליה ה-GT הוא 22%. בקנדה הממשלה טענה ששיעור ה-GT הוא 48%, אנחנו הראינו שה-GT של 48% חל רק על כמות הייצור ראשונית של 5.9 מיליון הטון הראשונים. כושר הייצור של קנדה הוא 13 מיליון, זאת אומרת שעל כל הפער בין 5.9 מיליון טון ל-13 מיליון טון - לא חל עליו המס המיוחד. לכן שיעור המס הממוצע בקנדה, ה-GT התיאורטי יוצא 41%. אבל בקנדה הם נותנים ניכוי בשל פחת, הפחת הוא לא 100% מההשקעה אלא מה-120% מההשקעה, זה מוריד את ה-GT הממוצע לבין 32% ל-34%.

לגבי אתיופיה חשבנו שיעור מס ממוצע בין המס שחל על מכרות, שהוא 25%, לבין מס על הכנסה רגילה של 30%, אבל באתיופיה מעניקים למפעל תעשייתי פטור ממס בשמונה השנים הראשונות ולאחר מכן שיעור המס עולה בהדרגה עד 30% עשינו פה איזשהו ממוצע משוקלל, זה לא מדויק.

### אמיר ברקן:

מישהו רוצה להתייחס?

### רחל גדסי:

איפה השורה של שיעור רווח נקי בספרד לעומת ישראל? בישיבה הקודמת אמרנו שתציגו את זה, איך הגעתם לגרף הזה. זה מה שסיכמנו בישיבה הקודמת - שתציגו את שיעור הרווח הנקי בישראל לעומת ספרד.

### דני חן:

[Redacted text block]

[REDACTED]

ניר גלעד:

בתום סיום כל הפרויקטים האלה, הכמות של ספרד מגיע לכמות של ים המלח. אם נשלים את כל הפרויקטים עד 2027, כמות האשלג שאפשר יהיה לייצר בספרד זהה לכמות האשלג שאפשר יהיה לייצר במדינת ישראל.

אודי אדירי:

[REDACTED]

דני חן:

[REDACTED]

רחל גדסי:

מה עם העתודות?

דני חן:

יש לנו כרגע ביד כ-640 קמ"ר של שטח; אנחנו כורים כ-10% מהשטח זה, יש עוד 90%.

אודי אדירי:

מתי התחילה ההפקה בספרד?

דני חן:

ההפקה שלנו בספרד התחילה ב-2001.

אודי אדירי:

כמה השקעתם עד היום בפרויקטים ייעודיים?

דני חן:

אין לי פה סיכום. הפרויקטים הגדולים הם עכשיו.

אודי אדירי:

מה ה-IRR עד היום?

דני חן:

אני אומר, הפרויקטים הגדולים הם עכשיו. בעצם בנינו שם שלושה מכרות עם שני מרכזי ייצור. בזמנו איחדנו שני מקורות למכרה אחד, כך שיש לנו מרכזי ייצור מול שני מכרות. פרויקט פניקס 1 הוא בעצם סגירה של מכרה אחד ומרכז אחד והכפלת השני.

אודי אדיר:

אולי בכל זאת, בסופו של דבר היו בספרד הרבה שנים פרויקטים שנגמרו. מה היה IRR עד היום?

דני חן:

אין לי את המספר הזה.

הרצל בר ניב:

[REDACTED]

ניר גלעד:

[REDACTED]

אבי דויטשמן:

[REDACTED]

ניר גלעד:

[REDACTED]

רחל גדסי:

[REDACTED]

דני חן:

כי המחירים יורדים, גם הרווח של ים המלח ירד.

ניר גלעד:

זה בדיוק השקף שהצגנו. ספרד ואנגליה נכות בעלויות הייצור שלהן ביחס לים מלח; עלויות הייצור במקומות האלה הן גבוהות משמעותית מעלויות הייצור האלטרנטיביות בים המלח. לכן בגידול מ-1.5 מיליון טון, כשרכשו את החברה הזאת, עד ל-3.7 מיליון טון – כל ההשקעות הגדולות בוצעו בים המלח. העצירה של חוק עידוד השקעות הון עשתה לנו סוויץ', ואז השקענו בחוץ סדר גודל של כמיליארד, מיליארד וחצי דולר, כשהחלק הגדול הושקע במכרות האלה בלי לעשות פקטור דרמטי בעלויות הייצור.

רחל גדסי:

אבל עדיין אתם כותבים בדו"חות הכספיים שמירב ההשקעה היא בישראל. ואתם כותבים ב-2014 שההשקעות שלכם הולכות להגדיל ב-300-400 אלף טון את הייצור בישראל. כלומר, מה שאתה אומר, אתה כבר רושם בדו"ח שאתה הולך לעשות את זה.

ניר גלעד:

הודעתי בדיווח מידי - -

אבי דויטשמן:

אין לנו גידול של מיליון טון בישראל.

רחל גדסי:

כתבתם שב-2014 עשיתם השקעה שתניב גידול בהפקה של האשלג של בין 300 ל-500 אלף טון. אלף טון. זאת לא ההשקעה שאתם מדברים עליה עכשיו?

ניר גלעד:

עצרנו את זה. זה בדיוק מה שאנחנו אומרים.

אבי דויטשמן:

מדובר על ההשקעות הישנות של בריכה 3 ואשלג 11, שזה גם בבריכות וגם הרחבת כושר הייצור במפעלים.

רחל גדסי:

זאת אומרת שלפי מה שכתוב ב-2014, אני צריכה לראות ב-2015 גידול של 300 עד 500 אלף טון?

אבי דויטשמן:

את תראי בהדרגה גידול על פני תקופה, בתאריכים שונים, עד 2016 או 2017.

ניר גלעד:

בגדול, כשמדברים על הטיפול בזיכיון מאמצע שנות ה-90 עד עכשיו, מכמות של 1.5 עד 2 מיליון טון, כשהיעד הוא להגיע לבין 3.5 ל-4 מיליון טון על בסיס תשתית קיימת של הבריכות, כשאין את בריכה 6.

אבי דויטשמן:

רחל גדסי:

אבי דויטשמן:

אודי אדירי:

בגדול, ה-GT שאנחנו הולכים לקחת פחות או יותר מוסכם, אין פערים גדולים בין השלבים; מדברים על אותו מספר, 48%. בחו"ל אני מבין שיש לנו שאלה מסוימת אולי לגבי קנדה. בשביל לקחת את

הדיון הזה קדימה, אני מציע שנתמקד בהשקעות בישראל. באשלג אנחנו מדברים על שתי השקעות משמעותיות בישראל.

אבי דויטשמן:

[REDACTED]

עדי חכמון:

אבל במצגת אתם כותבים שבשנת 2016 הולכת להיות ירידה בעלויות ההפקה של 10 דולר לטון.

אבי דויטשמן:

במודל הזה אנחנו הנחנו שב-2020 העלויות שלנו יהיו זהות. את רוצה להוריד ב-10 דולר? תוריד ב-10 דולר, אנחנו הנחנו שהעלויות זהות.

הרצל בר ניב:

העניין הוא שההחלטה מחוק עידוד השקעות הון מעלה לנו את עלות ההשקעה, אחר כך היה הנושא של ששינסקי, והיה לנו גם נושא השכר ועלויות כוח אדם. עלויות כוח אדם אמרנו שזו צרה שלנו, אנחנו לא מכניסים את זה. המלחמה שלנו היא לא להעלות את העלויות השוטפות – אינפלציה, הסכמי שכר ודברים כאלה, עלויות שונות שהן חיצוניות. אנחנו רואים את זה, היסטורית כבר עשר שנים זה כל הזמן עולה בגלל גורמים חיצוניים וחוזי עבודה שלנו. המטרה שלנו היא לשמר את העלות הזאת. זה מה שהצגנו פה, שמה שיש לנו ב-2010 פלוס-מינוס נצליח לשמר כמה שאפשר. וב-2020 הנחנו אותה עלות תפעולית, שזה יהיה אתגר גדול לעשות את זה.

ניר גלעד:

אני אומר כבר הרבה זמן – אני רוצה שבאיזשהו שלב תפסיקו להסתכל עלינו כרמאים ושקרנים ולחפש את הפינות. אנחנו עושים תוכנית התייעלות מאוד קשה. הלכנו לשביתה של שלושה חודשים, לא הוצאנו את כל הרכש מישראל, אנחנו רוצים להגיע להפחתת עלויות לכלל המערכת. כל העולם שלנו עושה הפחתת עלויות, זה לשמור שלא נעלה את המחיר.

[REDACTED]

לכן מה שניסינו להראות בשקף, זה שאנחנו בישראל מנסים בשיניים לעצור את העלויות וחוטפים מכות של מיסוי שלא קשורות בכלל לעלויות; והתהליכים שאנחנו עושים בספרד מקטינים דרמטית את עלויות הייצור, ומבחינת הכנסות המדינה הרווח עולה. זו הדילמה.

הבעיה המרכזית שלנו היא שאנחנו נזרקים החוצה. אם אתם רוצים לדבר על פתרונות, נדבר על פתרונות. אתם רוצים לחפש את המספרים, נמשיך לדבר על מספרים. הנקודה ברורה – יש פער עצום ב-GT המקסימלי, בישראל ה-GT השולי מתקרב ל-60% בלי קציר ובלי signature bonus. זה אומר שה-GT השולי בפועל קרוב ל-70%. זה לא הגיוני, אין מישהו שיבוא וישים דולר שולי במדינת ישראל, כש-70% מהדולר הזה חוזר חזרה לממשלה. זה לא יהיה.

אבי דויטשמן:

[REDACTED]

דני חן:

זוהי כשעלויות הייצור בספרד היו וימשיכו להיות גבוהות מעלויות הייצור בישראל.

אבי דויטשמן:

זה מה שקורה כשהמיסוי גורם לכך שמקום שהוא יותר אטרקטיבי הופך להיות פחות אטרקטיבי.

אודי אדירי:

ה-GT שאתם הולכים לשלם ברמה התיאורטית הוא 47%-48%; מה הוא יהיה בפועל, ימים יגידו. קשה קצת להגיד את זה עכשיו. עכשיו בואו נדבר על ההשקעות החדשות, יש שתי השקעות שנמצאות בנייר הזה.

ניר גלעד:

[REDACTED]

הרצל בר נב:

[REDACTED]

אבי דויטשמן:

[REDACTED]

דני חן:

חנקת אשלגן, שזה בעצם המשך של אשלג. פה אני רוצה להעיר שהחלטנו עקרונית להקים מפעל לחנקת אשלגן, מוצר שחיפה כימיקלים עושה. יש לנו שלושה מפעלי אשלג – באנגליה, בספרד ובישראל. סביר להניח שהמפעל הזה, בגלל לוגיסטיקה, יקום ליד אחד ממפעלי האשלג. אחד השיקולים שלנו, שיכולים לפגוע בהשקעה בישראל, זה התמלוגים על מוצרי המשך. אם נקים את המפעל בישראל, נצטרך לשלם תמלוגים על חנקת האשלגן.

אודי אדירי:

זה רק תמלוגים, זה לא מס רווחי יתר.

רחל גדסי:

אם זה מוצר המשך, זה יהיה בחוק עידוד השקעות הון.

דני חן:

מה שנצטרך לשלם זה מאוד משמעותי, זה 5% מהמחזור.

רחל גדסי:

אבל גם המס הוא מאוד משמעותי.

דני חן:

המס הוא על הרווח, זה על המחזור.

אודי אדירי:

בלי ספק ששינסקי מאוד-מאוד משפר את הסיכוי של ההשקעה הזאת, כי בכל אופן יש פה הפחתה מ-10% ל-5%.

דני חן:

חיפה כימיקלים עושה אותו דבר, היא לא תשלם 5% ואני כן.

אודי אדירי:

עד היום, למרות שלשיטתכם לא הייתם צריכים לשלם ולא שילמתם בפועל תמלוגים על מוצרי המשך, בכל זאת די בולט שבתחום האשלג לא כל כך ייצרתם מוצרים בישראל.

דני חן:

לא ייצרנו מוצרי המשך בכלל.

משה אשר:

[REDACTED]

הרצל בר ניב:

אני מניח שהמפעל שנקים יהיה תחת חוק עידוד השקעות הון, על זה אני לא מדבר, אוי ואבוי אם זה לא יהיה.

הרצל בר ניב:

תיקח בחשבון שבהולנד יש משטר מס של 10% מס להולנד, זה יהיה שילוב של הולנד עם ספרד, כשספרד יהיה טוֹלֵר להולנד, רוב הרווח יהיה בהולנד.

דני חן:

הדוגמא שהרצל נתן זו בדיוק הדוגמא שאומרת שיש מכלול שיקולים. עם ששינסקי, אני לא בטוח שנוכל לעשות השקעות בישראל במקרה הספציפי הזה. תסתכל על כל ה-GT.

אמיר ברקן:

בגלל חוק עידוד השקעות אתה אומר את זה?

רחל גדסי:

המפעל זה כן יהיה זכאי לחוק עידוד השקעות הון. ובעקבות ששינסקי הורדנו ל-5% את התמלוגים על אשלג, ששינסקי רק עזר לזה.

דני חן:

זה מאוד משמעותי לנושא של 2030, איזה ערך גרט אנחנו נותנים לכל ההשקעה שלנו.

אמיר ברקן:

דני חן:

לא, זה לא שייך.

ניר גלעד:

את המפעל הזה אנחנו נרצה להקים באשדוד, במרכז הארץ, כדי שיגידו לנו שלפחות הוא יקבל מה שיש במרכז הארץ, מה שאזור א' פלוס לא מקבל. בגדול, קרה פה תהליך שאתם לא יכולים להתעלם ממנו, אסור להתעלם ממנו – מבנה מס שהוא קריטי בקבלת החלטות על השקעות הורע בצורה בלתי סבירה לחברה. זה לא משטר המס של מדינת ישראל שהורע, זה משטר מס ספציפי לחברה. תחת הסלוגן "נתנו לכם משאב טבע" שאף אחד לא נתן אותו, זה משאב טבע שנמכר, אבל בואו נקבל את ההנחה שנתתם משאב טבע; הוחרגנו מחוק עידוד השקעות הון על בסיס הטענה הזאת, הוטל עלינו לעשות את כל הקציר ועכשיו – מאותה סיבה של אותו מענק של משאב טבע – מוטלים עלינו גם תמלוגים. זה שלוש מכות. המצטבר של שלוש המכות האלה מגדילות את העלות של העסק, כפי שראיתם [redacted] כל הדלתה היא דלתה של מכות, היא בכלל לא קשורה לשוק אשגל. בסופו של דבר כל הדיון הוא מסביב לאשגל, כי את הפוספט איכשהו פתרנו ואת הברום איכשהו פתרנו, ואת המגנזיום אולי פתרנו כי עוד לא פתרנו, כי מבנה המס המפוצל – שאני לא יודע למה הוא עקרוני - גומר אותו, הוא פשוט מוחק את העניין.

אמיר ברקן:

אתם ישבתם על העניין הזה?

רחל גדסי:

לא. הם אמרו שהם יתנו ביום חמישי את האקסל, ולא קיבלנו.

הרצל בר ניב:

זה מה שעכשיו אבי נתן לך.

אמיר ברקן:

שמעתי פה שאת נושא הברום והפוספט פתרנו.

ניר גלעד:

הנושא של תרכובות ברום ונושא הפוספט ברום נפתרו בדרך של ה-netback; לא נפתרה הסוגיה של מוצרי ההמשך, עניין התמלוגים – זה הבוררות. דרך אגב, הבוררות הזאת הולכת ב-180 מעלות לדוח ששינסקי; הנימוקים שניתנו בבוררות, שהם נימוקים שלא מקובל עליכם שאנחנו מביאים אותם לשינסקי, אלה אותם נימוקים של המדינה, לא שלנו. המדינה טוענת בשני מקומות שונים דברים שונים. אבל התוצאה מבחינתנו היא שאין לנו מה לעשות עם התרכובות. או שנמכור את התרכובות הזאת למישהו, שייקח ממנו ברום אלמנטרי בכמויות האלה.

רחל גדסי:

למה, אם אני משאירה לך רווח תפעולי של 12%?

אמיר ברקן:

הוא מדבר על הבוררות.

ניר גלעד:

אני אסביר. ה-netback הולך על הברום; בתרכובת, התוצאה בסוף שאם שמים 5% על 10,000 דולר של טון מוצר, התמלוג עליו הוא 500 דולר. זה גומר אותו, הוא לא מרוויח 500 דולר. המחיר של הברום הוא 1,000 דולר והמחיר של המוצר הסופי הוא 10,000, את לוקחת תמלוגים על שכר עבודה, על capex, על חשמל, על מים. אין לזה תקדים, אבל בסדר, השופטת קבעה.

אבי דויטשמן:

רק הערת אגב - התמלוגים זה למעשה גם על המגנזיום.

ניר גלעד:

נדבר על המגנזיום, אני מגיע לזה: אנחנו חושבים שמישהו צריך פעם לקחת את כל התמונה ולהגיד: אנחנו רוצים או לא רוצים שזה ימשיך; כל השאר זה כבר ויכוח משני. נניח שפתרנו את בעיית הפוספט, אחרי ויכוחים ודיונים, ויש איזשהו פתרון לפוספט. אבל בעוד חמש שנים אין רזרבה לפוספט. מהקציר כבר אומרים לנו: אל תדאגו יהיה בסדר, לא צריך להכניס את זה, אנחנו מעבירים את זה. עד היום זה בחוץ. ב-2013 הודענו שאם אין לנו פתרון תוך שנה או שנה וחצי, נחפש אלטרנטיבות מחוץ לישראל. חזרנו עכשיו מסיין; תעשיית מוצרי ההמשך שלנו – שרובה יושבת או בארצות הברית או באירופה או ישראל – אנחנו מייצרים לה פתרונות באמצעות סלע שלא במדינת ישראל. אנחנו לא יכולים לשבת ולהישאר תלויים באוויר, שפעם בינת שוורץ תרצה ופעם ליצמן ירצה ופעם האוצר ירצה ופעם ההוא. השדה הולך ונגמר. אז יעשו משחקים, ימשכו עוד קצת, אבל השדה הולך ונגמר. ב-2013 אמרנו – אם אתם קוראים את הדוחות הכספיים שלנו – שיש לנו בין 6 ל-8 שנים בשדה, בהנחות מסוימות. אז זה דבר שמבחינתנו הוא כבר להיות שאלה של אפס או אחד. יהיה שדה בריר, טוב. לא יהיה שדה בריר, גם טוב. 1,100 עובדים ישירים, 5,000 משפחות אחרות שמתפרנסות מהעסק, זה מה שיושב על השולחן בסדר גודל של שנתיים-שלוש. עצרו כבר השקעות.

דני חן:

את המחפר הענק עצרנו.

ניר גלעד:

את המחפר עצרנו. נשרף לנו חצי מפעל, אנחנו לא יודעים ממה אנחנו בונים, האם אנחנו בונים אותו פה או בונים במקום אחר, מקבלים את הכסף מהביטוח. אלה שאלות שקורות עכשיו.

דני חן:

אלה שאלות שנשאלות עכשיו, זה לא שמחכים שש שנים ואז אומרים סטופ. אם אני לא רואה תוקף להשקעות, להחזקה, אני מפסיק את זה.

ניר גלעד:

הנושא של התרכובות, רק בשביל לסבר את הגודל, כל אחד מהתחומים האלה זה מיליארד, מיליארד וחצי יצוא ממדינת ישראל. בכלל שומעים בוועדה את החשיבות היצרית שהשדות החדשים יכניסו

זכיון חדש. זה מצוין מבחינתנו, אם אפשר היה להביא מישהו שייקח מאיתנו את זה וימכור לנו סלע, ונשתחרר מכל ששינסקי, אנחנו נשמח. כי המודל בנוי על כך שזה רק בעל הזיכיון. אם אני אקנה ממישהו רק את הסלע, אני כבר לא צריך להיות קשור לכל זה. אז אקנה מההוא סלע ואני אמכור לחיפה כימיקלים את הסלע שלי וחיפה כימיקלים ימכרו לו את הסלע שלו, וכולם יהיו מרוצים. זה מה שהם מובילים, אבל בסדר, צריך לשחק את המשחק.

חברים, זאת תעשייה שאנחנו יכולים להשקיע בה 600 מיליון דולר. מה שעשו בסין אפשר לעשות בהודו, ההודים מתים שנקים להם תעשיית פוספט, הם מתים לבוא להשקיע פה בתעשיית פוספט כי היגיון לסחוב את הסלע החוצה, זה שיגעון לסחוב את החומצות. במקום להשאיר את כל הערך המוסף פה, אנחנו נדחפים להוציא את כל הערך המוסף. אז בפוספט, לא חשוב מה ייסגר בשינסקי, אם אין פתרון נראה לאופק בשדה בריר, העסק הולך ונרדם.

#### רחל גדסי:

ההשפעה של ה-3.8% תמלוגים יותר חזקה מהשפעת הירידה בשיעורי מס הכנסה בכל מוצרי ההמשך? אתם אומרים שאתם משלמים 3.8% תמלוגים בפועל על מוצרי המשך. האם ההשפעה של 3.8% גבוהה יותר מההשפעה של הירידה בשיעורי המס מ-25% ל-

#### הרצל בר ניב:

את ה-3.8% את חישבת על ה-CIF של האשלג.

#### רחל גדסי:

לא, אני מדברת על הברום, על מוצרי המשך. ניר גלעד מדבר על מוצרי ההמשך שלא שווה לו לעשות פה.

#### אבי דויטשמן:

אנחנו משלמים 4.5% על המחזור בשער המפעל, ולא מעניין אף אחד ההוצאות בשער המפעל.

#### רחל גדסי:

יש טענה שמוצרי המשך לא שווה לייצר אותם בישראל.

#### אבי דויטשמן:

קודם כל, ברמת העובדות אנחנו משלמים 4.5% על מחזור המכירות בשער המפעל. כל השאר זה הוצאות, כמו הוצאות הובלה, אלה הוצאות שלא מתחשבים בהם לא במס הכנסה ולא בתמלוגים. שער המפעל זה המקום שבו יש לנו את ההכנסות, את ההוצאות ואת הרווח; אנחנו משלמים 4.5% על המחזור. במוצרים שאנחנו מייצרים, מעבר לחומר הגלם שהוא המוצר הבסיסי (שעליו אנחנו מקבלים זיכוי), יש הרבה מאוד הון שאנחנו משקיעים, הון אנושי או הון פיזי, ריבוד ואנרגיה. על כל זה אנחנו לא מקבלים זיכוי.

#### הרצל בר ניב:

הברום מהווה 10% מסך הכל חומרי גלם. כל ההוצאות על ה-100% נופלות על ה-10% המסכנים שאתה מקבל עליהם 5% תמלוגים.

#### אבי דויטשמן:

כפי שאמרתי, על הברום אני מקבל החזר. על כל השאר שזה הון אנושי והון פיזי, אנרגיה וכל הדברים האלה, אני לא מקבל החזר. אם אני משקיע הרבה אנרגיה שם, עמדת מדינה היא שאנרגיה זה לא

חומר גלם ולכן אני לא אקבל זיכוי. זאת אומרת, אני משלם תמלוגים על אנרגיה, אני משלם תמלוגים על שחר עבודה, אני משלם תמלוגים על ההשקעות שאני משקיע. זו המשמעות.

נ"ר גלעד:

זה לא על משאב הטבע, זה נתון מרכזי. היו שתי שאלות עקרוניות – האם התכוונו בשטר הזיכוי למוצרי המשך, כן או לא. השופטת קבעה שכתוב מוצרי המשך וזהו. למרות שבשביל להתחמק מתשלום הוציאו את כל הפעילות, בשותפות זרה דרך אגב - -

אבי דויטשמן:

זה לא בשביל להתחמק, ככה זה נבנה מראש.

נ"ר גלעד:

כן, זה נבנה מראש - בשותפות זרה בנו את תעשיית ההמשך לא בשטח הזיכוי אלא ברמת חובב, כשהחברה היתה חברה ממשלתית; זאת היתה ההחלטה. ההחלטה היתה, כדי לא לשנות את חוק הזיכוי ומכיוון שהכניסו שותפים זרים, התחייבו בפניהם שהתמלוגים לא יחולו עליהם. הם יקבלו באיזשהו מחיר העברה שסוכם את הברום, ויפיקו ממנו מוצרי המשך. ים המלח התנהגה לאורך השנים בהתאם להחלטה הזאת, מה שהיה בתחום הזיכוי שילם על מוצרי בסיס ומוצרי המשך, מה שיוצר מחוץ לשטח הזיכוי בים המלח, לא שילם את זה. בא החשב הכללי ואמר: ההגדרה הגיאוגרפית הזאת לא מקובלת עליי, אני הולך לבית משפט. הלכו לבית משפט לבוררות בהסכמה, הבוררת אמרה: אני לא יודעת לעשות הבחנה גיאוגרפית כזאת או אחרת, אתם צריכים לשלם לממשלה - -

ירון גולן:

היא פשוט טענה שהמצאתם את זה, שאין לה עדויות אחורה.

נ"ר גלעד:

יש לה רק חמישים שנה של התחשבות דה פקטו, אבל אני לא מתווכח. קבעה השופטת שאנחנו בכלל צריכים לשלם על מוצרי המשך גם בהולנד, גם בספרד וגם באנגליה.

הרצל בר נב:

יותר מזה, זליכה טען שאנחנו רימינו במחיר של תרכובות הברום.

נ"ר גלעד:

רגע, אני אגיע לזה. כי אתם משרד המשפטים, אתם מייצגים את המדינה, אתם טוענים שני דברים שונים בשני מקומות שונים. תיכף נגיע לזה.

התוצאה היא שבאו ואמרו: את הדיון מה זה מוצר המשך, איך מגדירים מוצר המשך, איזה הוצאות אפשר לחייב ואיזה לא, נעשה בשלב השני של הבוררות. עם זה הלכנו לבית משפט. באנו לשלב השני של הבוררות ואמרו: לא, כבר הרענו בשלב הראשון. התוצאה כרגע היא, שאם מתקבלת עמדת הממשלה כפי שהיא בלי כחל ושרק, התרכובות נסגרות. רוצים – טוב, לא רוצים – גם כן טוב. צריך פשוט להבין מה המשמעות.

משה אשר:

הן נסגרות בגלל שטר הזיכוי, בגלל הבוררות.

נ"ר גלעד:

כן, אני מבהיר עכשיו הכל. אבי נגע בנושא האנרגיה. התוצאה היא מאוד אבסורדית כי אנרגיה זה מרכיב חשוב בכימיה. כל עולם הכימיה זה לקרר, לחמם, לסובב. תלכו לכל מפעל כימיה ותראו – מקררים את המוצר, מחממים ומסחררים אותו. כך הכימיה בכל העולם. אנרגיה הוא פקטור אדיר ביכולת לחבר שתי מולקולות. כשרוצים לחבר שתי מולקולות של ברום עם משהו אחר, משקיעים אנרגיה. האנרגיה הזאת כלואה בתוכו. באים ואומרים: אנרגיה, שהוא מרכיב מאוד משמעותי, אנחנו לא מכירים בו. אבל אי אפשר לייצר את התרכובת בלי חומר הגלם הזה, זה כמו כל חומר גלם אחר. לא מכירים בזה. לכן לשאלה שלך, רחל – המכה על מוצר המשך, שחלק גדול מההוצאות לא מוכרות, גורמת לאיבוד היכולת לתת את המוצר.

עכשיו, מה נתן לנו מוצר ההמשך? כפי שהראינו לכם, מוצר ההמשך לפעמים אפילו אכל ברווחיות הברום, אבל דרכו הוצאנו עוד כמות של ברום מישראל שהרוויחה.

אודי אדיר:

בכמה אתם מוכרים היום את תרכובות הברום?

הרצל בר ניב:

[Redacted]

אודי אדיר:

[Redacted]

נ"ר גלעד:

[Redacted]

אודי אדיר:

[Redacted]

הרצל בר ניב:

[Redacted]

נ"ר גלעד:

מה שקרה הוא שתוצאה משפטית טובה יצרה אירוע. הלכנו לבוררות לא על שאלה של מוצרי המשך אלא על שאלה של מחירי העברה. נקבע שמחירי ההעברה הם בסדר, רק הם קיבלו בתוצאה של מוצרי המשך.

[Redacted]

הרצל בר ניב:

לא רק זה, הם אמרו שזו רמאות, שזה תכנון מס לא לגיטימי. באותה מדינה באותו משרד – אגף אחד אומר מחיר ההעברה נמוך מדי, והאחר אומר שזה גבוה מדי. וזה תכנון מס לא לגיטימי.

רחל גדסי:

זה בשומה?

הרצל בר ניב:

כן. אתם אמרתם לפי סעיף 86, שזה לא לגיטימי.

אבי דויטשמן:

לא שזה לא לגיטימי, אבל שזה גבוה מדי.

הרצל בר ניב:

אז תגידו שזה גבוה, אבל לא שזה תכנון מס לא לגיטימי.

רחל גדסי:

מה היה מחיר תרכובות הברום ב-2013?

הרצל בר ניב:

בישראל ובחברות הבנות אותו מחיר. הפער הוא רק ההובלה.

ניר גלעד:

קובי הסביר בישיבה הקודמת, ואני אחזור על זה – אנחנו קיבלנו החלטה ברמה של board שאנחנו עוצרים השקעות. בהיקף הנתונים האלה ואי הבהירות הזאת, אנחנו עוצרים השקעות בישראל וממשיכים לפעול בהתאם בחו"ל. להחזיר היום את ההשקעות לישראל, צריך לחזור חזרה על כל התהליך של הברום ולבוא עם משהו שאפשר לבוא איתו.

רחל גדסי:

אתם הוצאתם הודעה לבורסה על הפסקת ההשקעות?

ניר גלעד:

כן, הוצאנו הודעה באוגוסט 2014.

רחל גדסי:

אבל בדוח 2014 שיצא במרץ 2015 זה לא כתוב.

הרצל בר ניב:

זה כתוב בדוח המנהלים, יש שם הודעה.

רחל גדסי:

בדוח כתוב שאתם ממשיכים להשקיע, ואתם מפרטים את זה.

אבי דויטשמן:

ההשקעות שאת ראת בדוח, זה השקעות ישנות שנגמרות עכשיו. אם יש השקעה שאני כבר בתוך התהליך שלה – חמש שנים אני כבר משקיע והשנה זה נגמר – אני לא עוצר את זה.

נ"ר גלעד:

אנחנו באנו ואמרנו, גם בשיחות סגורות וגם בישיבה הקודמת – לא שאנחנו מסכימים עם ששינסקי, אנחנו חושבים שזה טעות ובכ"ה לדורות; אבל אנחנו מבינים ששינסקי, בקונספט של מס על רווחי יתר ומשאבי טבע, זה משהו שמדינה התאהבה בו. התוצאה שלו – אני כבר אומר לכם מראש – תהיה כמו בגז; לא תהיה הפקה של משאב טבע כי הטיפוס הזה מייצר אי ודאות, אבל אני מניח שאנחנו לא יכולים לתהליך חקיקה. אנחנו צריכים לדאוג שבמתכונת הזאת עדיין לא נעלמת הכדאיות להשקיע בישראל, והיא מורכבת משלוש רגליים שלדעתי אפשר לייצר סביבן פתרון. זו קומבינציה של הטיפול במשמעויות של ההחרגה מחוק עידוד השקעות הון, בטיפול בבסיס הנכסים; אלה שני מרכיבים שלהערכתי סביבם אפשר לייצר פתרון. זאת בהנחה שיש לנו תשובה ל-2030, כי אם אין תשובה ל-2030 אז אי אפשר להצדיק שום השקעה היום בישראל כי נשארו לנו רק 13 שנה. עד שנקבל את ההיתרים והרישיונות יעבור זמן. ואני אומר שוב – המשק באבטלה, אנחנו רוצים להשקיע כסף בנגב בשנה הבאה או ב-2017. אם לא יהיה פה one stop shop שיאפשר לקדם את ההשקעות האלה, אז חבל על הדיבור, זה באמת יהיה לדור הבא.

אנחנו אמרנו את הדבר הבא. אלטרנטיבה מספר אחת אומרת: אנחנו נגיע להסכמה על חלופה כזאת או אחרת, בהתאם למה שאמר משרד הכלכלה, ולא יזושהי הסכמה בנושא שווי הנכסים. וזה לפחות לצורך המיסוי, כי בנושא של שווי הנכסים בתום תקופת הזיכיון – אתם יודעים את עמדתנו.

אבנר סעדון:

זה כולל את שווי הנכסים של ההשקעות החדשות?

נ"ר גלעד:

זה אחד בתוך השני.

דני חן:

הנכסים של ההשקעות החדשות זה עלות ההשקעה.

הרצל בר נ"ב:

נ"ר, תן את כל התמונה המלאה.

נ"ר גלעד:

חוק עידוד ושווי הנכסים ו-2030, אלה דברים שאם פותרים אותם אפשר להמשיך. כי אחת ההשקעות הגדולות שהחברה מבצעת – ואל תתעלמו ממנה – היא בתחזוקה. תהליך התחזוקה כשלעצמו, אם אין שווי לנכסים, לא רק הנכסים החדשים בהשקעות, אלא גם הקיימים, זה מפעל ב-runoff, אני מנהל עכשיו מפעל ב-runoff, את ב"ן. ב"ן היה מפעל ב-runoff, מעבר למה שכבר השקענו בב"ן, בשנה הבאה אנחנו הולכים להשקיע קרוב ל-300 מיליון דולר בשיפוצים ותחזוקה של המתקנים, שיפוצים שלא נעשו.

אני חושב שאפשר לייצר, דרך המנגנונים שכבר קיימים היום בחוק – הצמדתם אותנו לחוק הגז והנפט; יש שם מנגנונים, ששוכבים בתוך החוק, להגנה על השקעות חדשות. כך שאני חושב שכן אפשר לייצר.

אם אתם רוצים ללכת עם המספרים, בהנחה שהמספרים נשארים כמו שהם – ואפשר לחיות עם נכסים שהם לא בערכי כיוון כחדש ב-4-5 מיליון דולר אלא משהו שמתקרב לנוסחת סוארי – אזי

אפשר להגיד את המשפט הבא; והוא קצת מורכב אז אני אגיד אותו לאט כי אני חושב שגם אתם תצטרכו לחיות איתו. עד ששינסקי או עד מס רווחי יתר, אנחנו חברה תעשייתית רגילה, זכאים לכל מה שיש. עד הרווח הנורמטיבי של החברה שיוגדר, אנחנו נהיה חברה תעשייתית רגילה. מעבר לזה אנחנו מוחרגים גם מחוק עידוד השקעות הון וגם מהתוספת של ששינסקי. באיזשהו פרמטר, שהוא יותר אינסנטיב להשקעות – הקנדים אומרים 120%, בגז אמרו 150 על השקעות ישנות ו-200 על חדשות - -

אמיר לוי:

יהיה לך מחזור מעורב?

רחל גדסי:

זאת אומרת שה-GT הוא יותר נמוך מאשר אם לא נעשה את ששינסקי. הרי הורדנו את תמלוגים מ-10 ל-5 אחוז.

אמיר לוי:

רגע, קודם ניר יסיים להסביר.

ניר גלעד:

אין תמלוגי ששינסקי ואין הורדת תמלוגים ואין עוד החרגה מלאה מחוק עידוד השקעות הון; על כל אחד מהצעדים האלה אנחנו מערערים. אנחנו חושבים שחוק עידוד השקעות הון, כפי שאתם חושבים, הוא לא קביל.

אמיר לוי:

[Redacted]

ניר גלעד:

[Redacted]

אמיר לוי:

[Redacted]

ניר גלעד:

[Redacted]

אבי דויטשמן:

[Redacted]

נ"ר גלעד:

אנחנו עולים מ-9%, שזה מה שאנחנו חושבים שאנחנו צריכים לשלם, אנחנו עולים ל-17.5%. לפני כן לא היה המיסוי הזה, אנחנו עדיין מתווכחים עליו. אבל מול מה שמשלם מישהו אחר שעובד בים המלח – 9% או 6.5% - אנחנו נשלם פי שניים. אני חושב שלא נכון למדינה להגיד שהיא לא מעודדת השקעות בנגב, גם אם זה משאב טבע. זאת תפיסה שלי. דבר נוסף, תיקון בבסיס הנכסים, לפי נוסחת סוארי. יש חלופה נוספת –

רחל גדסי:

רגע, מעבר למס הנורמטיבי יהיה מס חברות מלא?

נ"ר גלעד:

כן, זה מס חברות.

רויטל ח:

הרווח הנורמטיבי זה החלופה השנייה.

אמיר לוי:

בשנים עברו היה עניין של הכנסה מעורבת בחוק עידוד השקעות הון, היום יש 9% או 16%.

משה אשר:

גם היום יש מסלולים שונים. אם יש מפעל באזור פיתוח – גם היום באזורי פיתוח שונים, יש כמה שיעורים.

נ"ר גלעד:

זה לא משהו שהוא לא קיים.

אמיר לוי:

אתה מייצר פה שיעור חדש. הבנו, האלטרנטיבה הזאת ברורה. [redacted]

נ"ר גלעד:

אבי דויטשמן:

אמיר לוי:

נ"ר גלעד:

משה אשר:

[REDACTED]

הרצל בר ניב:

[REDACTED]

אמיר לוי:

[REDACTED]

אבי דויטשמן:

[REDACTED]

משה אשר:

[REDACTED]

ספי זינגר:

[REDACTED]

ניר גלעד:

[REDACTED]

החלופה השנייה אומרת משהו קצת יותר אינטליגנטי – את הסיפור של משאב הטבע אי אפשר למכור שש פעמים, אז בואו נמכור אותו פעם אחת. בואו נגיד את דבר הבא – כל מה שהוא רווח נורמטיבי, יהיה כמו לכל חברה באזורי הפיתוח השונים. מה שיוגדר כמס שנכנס כמס רווח עודף בגין משאב הטבע, יקבל ששינסקי פלוס מס חברות מלא. בגדול זה מוליך לאותה תוצאה, רק שפה זה נכנס גם ברצון של הוועדה להיות פרוגרסיבית, כי ככל שהרווחיות עולה – משתנה הפרופורציה בין מה שנכנס ומה שלא נכנס, ואז המס גדל. וככל שהרווחיות קטנה, קטנה הפרופורציה בין מה שמוגן לבין מה שלא מוגן.

אבי דויטשמן:

יש פה עוד דבר – יש פה עידוד להשקיע. אם מחיר האשלג עולה, המגן נשאר אותו מגן, כי המגן הוא פונקציה של ההשקעות. אז יש פה שני דברים. אחד, אם מחיר האשלג עולה אז המגן נשאר והרווח הנורמטיבי עולה. הוא גם יותר פרוגרסיבי, אז יש פה גם עידוד השקעות. כי אם אנחנו משקיעים, אז יש לנו גם פחות ששינסקי וגם פחות מס רגיל.

ניר גלעד:

זה עונה לשאלה איך אני מייצר אינסנטיב.

עכשיו, יש שלוש נקודות שאנחנו חוזרים ואומרים אותן. נקודה אחת היא שווי הנכסים ב-2030, כי בשביל להגיע לאיזושהי תשואה היא מחייבת איזשהו מספר. שניים, אנחנו לא מבינים את כל הקונספט שהורג אותנו במאזן מינרל, אנחנו לא מבינים את הרעיון מסביב לזה, לא את היגיון, למה אסור לנו לקזז או לעשות סינרגיה.

משה אשר:

כי לכל משאב יש דוח ששינסקי נפרד.

ניר גלעד:

זה לא נכנס בשינסקי. גם הפוספט; בכלל, כחברה אני צריך לעשות דוח לכל מכרה. אני לא מבין את היתרון של זה. אני אומר לכם את החיסרון הברור, זה גמר את המגנזיום.

אבנר סעדון:

כל משאב בנפרד.

אמיר לוי:

[REDACTED]

ניר גלעד:

[REDACTED]

אבי דויטשמן:

[REDACTED]  
[REDACTED]

ניר גלעד:

קודם היה צורך במנגנון מאיץ כמו בחוק הגז, פה אני לא צריך את המנגנון המאיץ.

משה אשר:

לעניין החיבור של המינרלים, אתה מדבר על פוספט מול מינרלים ים המלח, או ים המלח לבד?

הרצל בר ניב:

אנחנו מדברים על דוח מס מאוחד; רק באזור זיכיון תעשה דוח מס מאוחד. בכל העולם המערבי יש דוח מס מאוחד.

משה אשר:

[REDACTED]

הרצל בר ניב:

[REDACTED]  
[REDACTED]

ניר גלעד:

[REDACTED]

דני חן:

[REDACTED]

אודי אדירי:

יש כמה שאלות של סינרגיה. אתם רואים סינרגיה אחת של הכל ביחד. בעצם יש פה כמה שאלות – יש פה שאלה בין זיכיונות שונים על אותו משאב, יש פה - -

אבי דויטשמן:

זה אותו זיכיון. נניח שמחר יש עוד מינרל בים המלח, כמו מגנזיום – כי הלוואי והיה ששינסקי לפני המגנזיום, אבל נתעלם מהפסדי המגנזיום – הרי מה כל הרציונל של המגנזיום? אמרו: כל העולם צריך לייצר מגנזיום, זה חומר גלם והוא יקר. לנו יש חומר גלם בחינם כי אני מקבל אותו בברכה. שכחו פה את האנרגיה, לא משנה, אבל זה היה הרציונל. אם מחר אני מקבל מינרל נוסף, שמבחינתי הוא שולי, אתם אומרים שהוא לא שולי, עליו תעמיס את הכל – תעמיס את הברכות, תעמיס הכל.

אודי אדירי:

זה לטובתך לכאורה.

אבי דויטשמן:

זה לא טוב לי, אני לא רוצה שתיתן לי. אם זה לטובתי, אני מוותר.

דני חן:

זה יוצר קונפליקט בתפעול.

אבי דויטשמן:

זה יוצר עיוות בכדאיות ההשקעה.

ניר גלעד:

[Redacted text block]

דני חן:

[Redacted text block]

אמיר לוי:

עוד שאלת הבהרה - שתי החלופות, שאמרת שאתה אדיש להן, בסוף בוא נניח שאין את 2030 אלא יש לך אופק רחב, לאיזו תשואה זה מביא את ההשקעות החדשות?

הרצל בר ניב:

כתבנו פה 25 שנים, לא לקחנו את התאריך של 2030.

ניר גלעד:

[REDACTED]

הרצל בר ניב:

[REDACTED]

ניר גלעד:

זה ה-threshold, ואז מתחיל הדיון: בוא תגיד לי כמה מזומנים אתה צריך וכמה עובדים אתה צריך, ואיזה סיכון יש לך, סיכון מדינה וסיכון הובלה וסיכון כזה או אחר, ואז באים ואומרים - זה מה שאנחנו מצפים לקבל מהפרויקט הזה

עדי חכמון:

אתם הצגתם לנו שבשני הפרויקטים - גם שדה בריר וגם הר סדום - אלה פרויקטים שתיכננתם לעשות לפני ששינסקי ובעקבות ששינסקי הפסקתם אותם. מעבר לזה, הצגתם שבמודל הקיים, שבו יש תמלוג של 10%, ה-IRR של הפרויקט יותר נמוך. זאת אומרת שבעקבות ששינסקי יש עלייה ב-IRR של הפרויקט השולי, בגלל כל מגיני המס ובגלל הורדת התמלוגים מ-10% ל-5%. איך אז קיבלתם החלטה לעשות את הפרויקט הזה, בעבר זה עמד בדרישות שלכם ועכשיו כשהעלינו לכם את ה-IRR זה לא עומד בדרישות?

ניר גלעד:

ששינסקי גרם לנו לשלוש מכות. אתם סופרים מכה אחת, אנחנו סופרים שלוש, זה כל ההבדל. מכה ראשונה, ששינסקי פעם ראשונה נוגע בנושא הזיכיון, כאשר לאורך כל השנים נעשה מאמץ גדול לא לגעת בסעיף הזיכיון. בכל ההבנות, כל ההסדרים, כל ההסכם על הקציר, כל ההסכם של העלייה בהגנות מ-12% ל-40% - היתה הסכמה בין הממשלה לבין החברה שבזיכיון לא נוגעים, הזיכיון הוא הוגן. בששינסקי פעם ראשונה שמתם סימן שאלה על העוגן הזה - בטעות, לא בטעות, לא הובנתי נכון, כן הובנתי נכון, אבל כשנכתב שב-2030 צריך להחליט על מודל הערכת השווי, שמתם סימן שאלה על העוגן הזה.

רחל גדסי:

אבל אתה לא יודע לאן זה מוביל, אתה לא יודע אם זה לטוב או לרע. אתה לא יודע כלום.

ניר גלעד:

זה לרע.

דני חן:

מה זה לטוב?

רחל גדסי:

אתה לא יודע מה תהיה ההשפעה הסופית.

אבי דויטשמן:

יש פה נקודה משמעותית.

רחל גדסי:

בגלל זה שאלתי. ניר מדבר על נקודה ואני רוצה להבין אותה עד הסוף. הוא אומר: העניין של תום הזיכיון פוגע. אני שואלת, איך אתה יודע שזה פוגע אם אתה לא יודע מה ההחלטה. יכולה להיות פגיעה או הטבה. חוסר בהירות זה לא פגיעה.

אבי דויטשמן:

מהניסיון שלנו זה פגיעה.

ניר גלעד:

יותר גרוע מזה. זו שאלה טובה. אני רוצה לענות עליה ברמה הכלכלית. מ-2011 אנחנו חוטפים מכה אחרי מכה אחרי מכה. רמת הסיכון שאנחנו צריכים לעמוד בה היא גדולה. תיקחי כל מעריך חיצוני של רמת הסיכון של השקעה במדינת ישראל, רמת הסיכון הרגולטורית – כשאני הייתי חשב כללי אמרתי שיש יציבות רגולטורית, יש זכויות קניין, יש בתי משפט – רמת הזכויות הקנייניות נפגעה במדינת ישראל. לכן רמת הסיכון במדינת ישראל עלתה. לכן אי הוודאות מבחינתנו היא גרועה; גם אם זה יהיה נהדר ויתנו לנו פי עשרה, זה לא מעניין אותנו כי לא יכולים לקחת סיכון היום, אני מחליטה היום ומקבל את זה עוד 15 שנה. לכן אי הוודאות כאי ודאות היא רעה לנו. זו מכה מספר אחת.

מכה מספר שתיים של ששינסקי – דבר שהוא לא היה אמור לגעת בו בכלל – זה מוצר סחיר ראשון. זו המצאה חדשה, לא היתה קיימת בחוק עידוד השקעות הון. הסיפור של מוצר סחיר ראשון מערבל את כל המערכת.

מכה מספר שלוש, מעבר למיסוי זה בכלל החוק שנכתב. החוק שנכתב הוא משהו שבכלל לא חשבנו שמישהו הולך לכתוב חוק כזה. כל הנושא של המאזן, כל הנושא של הדיווחים, כל נושא הפיצול של המשאבים – אתם לא מבינים איזה עלויות יש כדי להתחיל להתארגן לזה. אין לזה שום מטרה, זה לא מוסיף אפילו פרומיל; זה יוסיף רק עוד עורכי דין, עוד רואי חשבון, זה לא יוסיף לכם במיסוי אפילו שקל אחד.

אבי דויטשמן:

יש עוד נקודה מאוד משמעותית. אנחנו חושבים שבסיס הנכסים שלקחתם הוא לא נכון, לקחת בסיס נכסים נומינלי זה פשוט לא נכון. אנחנו חושבים שאתם יודעים שאנחנו צודקים אבל אתם לא מתקנים את זה. מבחינתנו המסר שאנחנו מקבלים הוא שיש לנו פה סיכון אדיר, כי עושים דברים – בשביל לגבות עוד מס או אני לא יודע למה – בלי שיש לזה הצדקה כלכלית. מבחינתנו זה סיכון אדיר, ולכן אנחנו גם מתעקשים על הנושא של בסיס הנכסים.

אמיר לוי:

יש לי שאלה. במחיר של 300 וקצת באשלג – אתם מכירים את החישובים שהראינו לכם – לפי הערכה שלנו זה היה בערך עוד 400 מיליון שקל בשנה באשלג. באותם מחירים, אל מול ה-400 שמצאנו, ההכנסה הזאת באחת משתי החלופות, כמה תוספת הכנסות היא מביאה למדינה או גורמת לכם לשלם יותר?

הרצל בר ניב:

במקום 1.3 מיליארד, בסיס ההכנסות שלנו יהיה 2.3 מיליון. זה עוד מיליארד דולר.

אבי דויטשמן:

אמיר לוי:

שאלה אחרונה. ניר, דיברת על תמריץ להשקעות חדשות. מה שאני לא מצליח להבין, זה למה העניין של חוק עידוד, שווי נכסים שהוא קשור בכלל להיסטוריה פחות או יותר - -

ניר גלעד:

זה קשור לעתיד, זה מה שאתה משלם על התוצאה מההשקעה הזאת, על הפירות שלה.

אמיר לוי:

בסדר. למה הסיפור של שווי הנכסים משפיע על כדאיות ההחלטה של השקעה חדשה. בניח רגע שהולכים לחלופה אחת - יש לך הגנה על השקעות. חוק עידוד השקעות אני מבין שהוא קשור, אבל למה רלוונטי שווי נכסים לעניין תמריץ להשקעה?

אמיר ברקן:

בהנחה שבהשקעה החדשה כן נגיד לך כמה תקבל ב-2030.

ניר גלעד:

זו שאלה טובה. אומרים לי: אל תדאג, תחשב את זה ל-25 שנה. ב-25 שנה, מישהו קבע שהנכס הזה לצורך רווחיות עודפת ייחשב בערכו הנומינלי. 25 שנה לא תיתן לי הצמדה על השווי של הנכס. ולכן אם אתה לוקח את ההשקעה ומדרדר אותה - תחטוף 3-4 שנים של אינפלציה גבוהה של 5-6 אחוז, נגמר כל המגן. משהו לא הגיוני בתפיסה הזאת.

משה אשר:

אבל אלה נכסים דולריים.

ניר גלעד:

אם השקעתי 600 מיליון דולר, במועד ההתחלה אני מקבל הגנה של 60 ועוד 24, אני מקבל הגנה של 64% מהרווח, הוא לא מס רווחי יתר. עכשיו תיקח 25 שנה ב-11% תשואה, בעוד 10-12 שנה הנכס הזה שווה אפס. ההגנה שנתת לי נעלמה, ואז הרווחיות היא לא בדיוק לפי הסדר. לכן כשעושים טעות מסדר ראשון, אי אפשר לתקן אותה. אין היגיון בבסיס נומינלי. הרצון לבסיס נומינלי היה לשם פשטות מס, לא לשום דבר אחר. אז בואו נכניס מספר, הוא יהיה פשוט.

אמיר ברקן:

עמיר: אם עושים ניתוק - יש לנו עכשיו שני פרויקטים שאנחנו מאוד-מאוד רוצים שתעשו אותם, אני חושב שכולם רוצים, זה המנדט שלכם; אנחנו רוצים גם שתעשו את שדה בריר, אני מקווה שנוכל להתייחס בהמלצות שלנו גם לשדה בריר. עכשיו אנחנו אומרים - לשתי ההשקעות האלה צריך לייצר לכם כדאיות. אז למה אתה קושר לי את הוועדה?

ניר גלעד:

אני לא קושר עכשיו, שאלת שאלה, עניתי לך. אתה לוקח 500 מיליון דולר ובעשר שנים שוחט אותם. זה לא הגיוני. כשאתה הולך לאוסם או לתנובה ובודק להם נוסחת סוארי, אתה מצמיד להם את הערך

שלהם, אתה שומר אותם באיזשהו ערך. תסבירו לי כלכלית מה ההיגיון לעשות מה שאתם עושים לגבנו.

הרצל בר ניב:

בהתאם להצעה שלכם – לעומת המצב קיים, ב-2017 תוספת המס של מפעלי ים המלח תהיה בסביבות 220-230 מיליון דולר, כי יהיה גם מפעל מאושר וגם ששינסקי ביחד. גם החרגה וגם ששינסקי ביחד, זה מכה של 230 מיליון דולר.

אמיר ברקן:

המנדט שלנו זה רק ששינסקי.

עדי חכמון:

כשאתם עושים את החישוב הזה, מה הנחתם שמלכתחילה לא מוחרג?

הרצל בר ניב:

הכל מוחרג מחוק עידוד השקעות הון. החישוב של 48% GT שעשינו יחד איתך, לקח בחשבון שיעור מס מלא על כל התוכנית של מפעלי ים המלח.

עדי חכמון:

שאלתי מה הנחתם בנקודת מוצא?

הרצל בר ניב:

שהכל מוחרג.

אודי אדירי:

הרצל, במונחי אותם 230 מיליון דולר, בהצעה הזאת שהנחתם – נתתם שתי הצעות אבל בבסיס הן די דומות – כמה מתוך אותם 230 מיליון דולר, לפי הערכה שלהם, תהיה תוספת מס.

הרצל בר ניב:

במקום 230 מיליון דולר, תהיה 130 מיליון דולר תוספת מס. זה לפי השיטה החדשה עם מפעל מאושר.

אודי אדירי:

בסוף המספר היום הוא רק מספר, הגיעו אליו בגלל כל מיני דברים היסטוריים, צילמנו מצב והגענו למה שהגענו. לגבי השקעות חדשות, לכאורה אתה יכול לרשום אותן אחרת או אפשר לטפל בהן אחרת?

ניר גלעד:

לפי החוק החדש גם אסור לי לשערך בצורה מסוימת, מה שאני רושם זה מה שאני משלם בפועל וגם קדימה. אתם ישבתם בחדר ואמרתם: יושבים פה רמאים וגנבים שכל היום ישבו ויעשו תכנוני מס.

אודי אדירי:

זה לגיטימי לעשות תכנוני מס.

נ"ר גלעד:

עכשיו באמת כדאי לנו לעשות הרבה תכנוני מס. ב-70% כדאי לעשות הרבה תכנוני מס. אבל אנחנו לא נעשה פה תכנוני מס, אלא לא נעשה את הפעילות.

עכשיו אתה שואל איך לעשות את הפעילות. יש שגיאה בששינסקי, יש לכם את הבסיס של market value. אתם לא חייבים להיצמד לטעות הזאת, תתקנו אותה ואז פתרתם את העבר ונתתם פתרון לעתיד. נצמדים לזה כאילו זה נכתב במעמד הר סיני. לא המספר נכתב במעמד הר סיני ולא הטעות של נכסים נומינליים. ניסיתי להיכנס לראש גם איך אפשר למכור את זה. אפשר למכור את זה באופן מאוד פשוט – להגיד: כל מה שהוא ברווחיות יתר לא יקבל, זה משאב הטבע, רווחיות היתר היא בגלל משאב הטבע. הגדלנו את הרווחיות יתר, כל המכות חייבות להתכנס לשם. אי אפשר לעשות מכה לזה ומכה לזה ומכה לזה. לכן המודל שאומר: רף מסוים מפעל תעשייתי, וברווחיות יתר שהיא תוצאה של משאב טבע – זה נכנס. נגמר הדיון, לא צריך מאיץ, לא צריך שום דבר, יש מודל. זאת ההצעה שלנו.

ההצעה השנייה אומרת שצריך לטפל בהשקעות קדימה ועוד איזשהו פקטור, והיום באווירה הציבורית שנוצרה אני מפחד שאי אפשר יהיה לעבוד. ההצעה הראשונה לא קשורה לאווירה הציבורית, ההחלטה על שווי הנכסים ועל המנגנון זה פשוט.

עדי חכמון:

כשאתם אומרים שווי נכסים לפי סוארי, אני מבינה אתם מדברים גם על הצמדה שלהם לאינפלציה וגם הון חוזר מלא, 14%.

נ"ר גלעד:

לפי חוק ששינסקי אסור לי ללכת לפי IFRS. כתבו שהחוק הוא לא לפי IFRS.

אודי אדירי:

החוק עוד לא כתוב, לכן אנחנו בדיון פה.

נ"ר גלעד:

כשאני מתכנן מדיניות, אני לא ארוץ עם הנכס כל פעם כדי לשערך אותו מחדש, בשביל לשמור את הרמה. תצמיד אותו, זה הערך שלו, למה אתה שוחק אותו? מה ההיגיון?

אודי אדירי:

אתה יכול לבוא ולהגיד לנו: הנכסים שיש לי אלה הנכסים שיש לי, מצלמים מצב, השקעות חדשות שאני עושה – תנו לי ליהנות מהן.

אבי דויטשמן:

מה זה צילום מצב? כללי החשבונאות אף פעם לא אמרו שהם משקפים מהות כלכלית. הם הולכים על מתודה שהיתה בעבר, שמדברת על עלות מול שוק, הנמוך ביניהם. אין בהם שום הצדקה. הראינו לכם דוגמא של נכסים שהופחתו במלואם, אי אפשר להסביר איך יש לי נכס שבספרים הוא אפס אבל הוא מניב הכנסות.

רחל גדסי:

אתה מתחזק אותו לא כמו נכס חדש. נכס שמוחזק ארבעים שנה דורש הרבה תחזוקה. אתה מסכים אתי שאם היית בונה היום מפעל חדש, התחזוקה שלך היתה יורדת פלאים?

דני חן:

לא.

רחל גדסי:

אבל אתה אמרת שאתה הולך להשקיע בבז"ן המון כסף על תחזוקה.

דני חן:

לא השקיעו.

רחל גדסי:

אם כמה שנים לא השקיעו, בסוף זה שווה חצי.

אבי דויטשמן:

אנחנו מתחזקים כל הזמן.

ניר גלעד:

אני אתן לכם דוגמא מהחיים. אחד הנכסים הגדולים שלנו זה הבריות, כי בבריות קורה הפלא שמים הופכים לקרנליט. היו דליפות מהבריות, הבריות בנויות מהר של אדמה שבתוכו יש חציץ של חרסית שמונע מהמים שמחלחלים לתוך דופן הברית לגלוש החוצה מתוך הברית. והיה דיון איזה סוג של פתרון אנחנו הולכים לתת; הביאו את המומחים, הם אמרו: תהדקו, תביאו מנוף גדול, הוא מרים משקולת של 30 טון, מפיל אותה ומהדק את הסוללה. זה פרויקט שהיה צריך לעלות פחות מ-100 מיליון דולר וזה היה אמור לתת לנו אורך חיים עד תום תקופת הזיכיון בלי שנעשה יותר שום דבר. אם הזכיון החדש ירצה לתת פתרון אחר, שיבצע פתרון אחר. כשהתחלנו לראות את התוצאות של זה, אמרנו שמבחינתנו זה לא נותן לנו את הביטחון שאנחנו רוצים והלכנו להשקעה חדשה של קרוב ל-500 מיליון דולר. כשהלכנו לבנות את הגדר בעזה באו לראות מה עשינו – שיגומים של 30-40 מטר שמכניסים אותם לתוך האדמה ומכניסים ביניהם בטון. זה עלה קרוב לחצי מיליארד דולר, 550 מיליון דולר; זה הפרויקט הכי גדול בארץ ובעולם, קיר ימי, משהו שעוד לא קיים. אבל זה יחיה קרוב לארבעים שנה, כך אנחנו מקווים.

הרצל בר ניב:

ארבעים שנה זה מובטח, אנחנו מקווים שזה יחיה שמונה שנה.

ניר גלעד:

זה בדיוק סוג הדבר שאנחנו מדברים עליו, שכשמכניסים רעש לתוך מערכת של שיקולים כלכליים נורמטיביים של חברה, מקבלים אבסורדים. אם היינו יודעים שיש ששינסקי, היינו עושים שיקולים אחרים. בעקבות הפחת שיהיה תוך עשר שנים, ברמת ההיוון הנוכחית, אני לא מקבל הגנה על ההשקעה הזאת. למה? תסבירו לי את ההיגיון הכלכלי. אתם משחקים משחקים וחושבים שאתם יודעים את ההפחתות והשערוכים.

עדי חכמון:

אם אתה חושב שזה ישמש אותך למשך ארבעים שנה, איך אתה אמור לעשות הפחתה?

אבי דויטשמן:

ענינו לכם על זה. IFRC זה רק משנת 2007. לפני כן שיעורי הפחת היו הרבה יותר נמוכים, תקופת ההפחתה היתה הרבה יותר קצרה.

עדי חכמון:

אבל אנחנו מדברים עכשיו על ההצעה החדשה.

אמיר לוי:

אני שאלתי את ניר למה תמריץ להשקעות חדשות קשור לשווי הנכסים. ואז ניר הסביר שגם ההשקעה החדשה תהיה לפי שווי חשבונאי, קרי נומינלי, ולא כלכלי. לכן שאלנו אם יש הפרדה. נניח שההשקעה החדשה מותר לכם לשערך אותה, האם זה פותר לכם את הבעיה של השקעות חדשות?

אבי דויטשמן:

זה פותר חלקית.

ניר גלעד:

נתנו את תשובה. ששינסקי, במודל הכלכלי שלו, לא היה צריך להשפיע על כדאיות השקעות חדשות. הוא נותן הגנה של 14% - היא מספיקה לך או לא מספיקה לך, זה בסדר. בחוק הכנסתם עיזים שלא קשורות בכלל למודל הכלכלי. הכנסתם עז ב-2030 שקטל את ההשקעה, הכנסתם עז בחוק עידוד השקעות הון שלא היתה קשורה לשינסקי, ובניתם לנו מאזן וכללי חשבונאות חדשים.

רויטל רז:

סליחה, אבל גם בדוחות שלכם אתם לא משערכים. אף פעם לא שיערכתם את הרכוש הזה.

אודי אדירי:

עזבו רגע את ההיסטוריה, אפשר להתווכח עכשיו אם הנכסים שאנחנו מכירים בהם היום בכ"ל הם 1.7 או 2.7 או כל מספר מעבר לזה או כל מספר ביניהם. כנראה לכל מספר - אתם מספיק יצירתיים - תמצאו גם הסבר. אני לא רוצה להיכנס עכשיו לשאלה התיאולוגית האם החשבונאות היא קירוב טוב של הכלכלה במשק. אני שואל משהו אחר - בהנחה שמגיעים למספר מסוים, הרי הרצון הוא לקדם השקעות חדשות -

ניר גלעד:

הרצון שלכם הוא לקדם השקעות חדשות והרצון שלנו הוא לקבל חברה עם ודאות רגולטורית ל-15 שנה שנשארו לנו. אנחנו גם רוצים לקדם השקעות חדשות אבל לא בכל תנאי. הרי מה יצא מהדיון? אלה חבורה של רמאים ושקרנים, בהשקעות חדשות אין להם בעיה, פתרנו להם את הבעיה, הם לא רוצים לעשות השקעות חדשות. כשאני אבוא ואגיד שיש לי בעיה ב-2030, אז מתנפלים עליי ואומרים שאני רוצה את הארכת הזיכיון. אני לא רוצה את הארכת הזיכיון, אני רוצה שמשרד המשפטים יודיע שחוק במדינת ישראל מתכוונים לקיים אותו. אבל משרד המשפטים לא יכול להודיע את זה, כי במשך שלוש שנים הוא עסוק בלכתוב חוות דעת שחוק זה לא חוק.

אמיר ברקן:

אני רוצה לסגור את התמונה. כל הדיון שקיימנו עכשיו הוא דיון כללי אבל בעיקר על האשלג. בפתח הדברים אמרת לגבי הפוספטים, ששדה בריר הוא כבר לא משמעותי.

נ"ר גלעד:

הוא מאוד משמעותי מבחינתי, אבל אני כבר מרים ידיים, אני לא יכול לחכות יותר. מבחינתי הוא אסון.

רחל גדסי:

הוא חסם, לא אסון.

אודי אדירי:

לגבי תרכובות ברום, אני רוצה להבין את האמירה. מה הציפייה שלכם מתרכובות ברום? יש עניינים של פרשנות בורות שאתה מדבר עליהם?

נ"ר גלעד:

כן, יש החלטה של המדינה שעכשיו מגישים אותה, אבל המדינה כבר לא שולטת כי העבירו את זה לעורכי דין חיצוניים. המדינה היתה יכולה להחליט: קיבלתי את מה שרציתי, אבל אני הולכת לקראת החברה. במוצרי ההמשך, הבורר של המדינה אמר שהברום הוא רכיב מרכזי ועכשיו הוא חזר בעצמו ממה שהוא אמר.

אודי אדירי:

מה ההגדרה היום?

אבי דויטשמן:

יש שלושה בוררים. אחד אמר רוב, אחד אמר מהותי. עכשיו הם אמרו דבר שמבחינתי הפרשנות שלו היא בלתי אפשרית. אמרו שכל מוצר שאתה שם בו חומר גלם, לא כי מתחשק לך אלא כי צריך את חומר הגלם במוצר, סופרים את מוצר ההמשך הזה כמשהו שצריך לשלם עליו תמלוגים.

ירון גולן:

בחלק היחסי שיש בו את חומר הגלם.

אבי דויטשמן:

לא, מאה אחוז. מה המשמעות של מה שהם אמרו? הרי בתהליך כימי אתה לא שם ברום אם אתה לא צריך.

נ"ר גלעד:

[Redacted text block]

ירון גולן:

חלק מהותי.

נ"ר גלעד:

אתה אומר חלק מהותי, עכשיו חזרו ואמרו לא, התמלוגים הם על הכל.

ירון גולן:

לא צריך לפתוח עכשיו את הבוררות פה.

אמיר ברקן:

אני רוצה מאוד להודות לכם. אנחנו מקווים שנוכל תוך זמן קצר לבוא עם המלצות, שניתן התייחסות כוללת שתכלול גם את ההשקעות החדשות באשלג, גם את ההשקעה בשדה בריר, באופן שיתאפשר לדירקטוריון שלכם לשקול להשקיע בישראל. שמענו אתכם היום, יש לנו גם רעיונות משלנו. ניקח כמה ימים מצומצמים מאוד ונחזור אליכם.

הישיבה הסתיימה בשעה 19:30